

PAIGEO

PALLAS ATHENE INNOVATION AND GEOPOLITICAL FOUNDATION

Kína-Afrika Védelmi és Biztonsági Fórum

Czirják Ráhel

PAGEO Kutatóintézet - POLICY BRIEF – 2018. 07. 13.

2018. június 26. és július 10. között Pekingben került megrendezésre az első Kína-Afrika Védelmi és Biztonsági Fórum, melynek házigazdája a Kínai Nemzetvédelmi Minisztérium volt. Kína mellett az Afrikai Unió és 53 afrikai ország képviseltette magát védelmi tisztviselők és diplomaták útján.¹ A fórum középpontjában Afrika biztonsági helyzete, független afrikai biztonsági kapacitásépítés, regionális biztonság, afrikai államok nemzetvédelmi rendszereinek kiépítése és a kínai-afrikai hadseregek együttműködése állt. A kéthetes rendezvény keretében a résztvevők tereplátogatást is tettek a kínai haderő – szárazföldi, légi és haditengerészeti – egységeinél.²

- A konferencia a fekete kontinensen növekvő **kínai jelenlét** eddigi **csúcspontjának** tekinthető.
- A kéthetes fórum keretében az afrikai résztvevők **meglátogatták a Kínai Népi Felszabadító Hadsereg** szárazföldi, légi és haditengerészeti egységeit is.
- A résztvevők **magas elvárásokkal** voltak a találkozó eredményeit illetően. Kína ugyanis hatékony partner lehet az afrikai biztonsági- és haderőfejlesztésben, valamint a fórum további **lendületet** adhat a **kínai-afrikai kapcsolatok** hosszútávú fejlődésének.
- Az együttműködéssel Kína segíteni akar Afrikának, hogy képes legyen hatékonyabban szembe szállni a **kalóztól** kezdve a **járványokig a különböző biztonsági kockázatokkal**.

Az első Kína-Afrika Védelmi és Biztonsági Fórumról

Pekingben került sor az első Kína-Afrika Védelmi és Biztonsági Fórumra, melyen az ázsiai fél mellett az Afrikai Unió, valamint a fekete kontinens államai is képviseltették magukat. A június 26-án kezdődött kéthetes konferencia célja a védelmi és biztonsági együttműködés **fokozása, a katonai szálak szorosabbra fűzése** volt – nyilatkozta Hu Changming, a Központi Katonai Bizottság nemzetközi katonai együttműködési hivatalának vezetője.³

A Kínai Nemzetvédelmi Minisztérium által szervezett Fórumon a védelmi tisztviselők és diplomaták Afrika biztonsági helyzetéről, független afrikai biztonsági kapacitásépítésről,⁴ az afrikai államok nemzetvédelmi rendszereinek kiépítéséről és a kínai-afrikai hadseregek együttműködésének lehetőségeiről tárgyaltak.⁵

Az előzetes híradások szerint a konferencia során a résztvevők egy **katonai ütemtervet** dolgoztak ki, aminek célja, hogy hatékonyan megvalósulhasson a kínai érdekek védelme a kontinensen, valamint, hogy fejlesszék Afrika reagálóképességét krízis esetén. A kontinentális katonai együttműködés tervét várhatóan a szeptemberi, szintén Pekingben megrendezésre kerülő **FOCAC** (Forum on China-Africa Cooperation – Kína-Afrika Együttműködési Fórum) **ülésein fogják elfogadni**.⁶

A konferencián elhangzott konkrétumokról, az esetlegesen született megállapodásokról a **sajtóban egyelőre nem volt híradás**. Ám önmagában a konferencia megtartása egy olyan fontos esemény, mérföldkő, amit mindenképpen érdemes megvizsgálni a sino-afrikai kapcsolatok tágabb kontextusában.

A Fórum jelentősége

A kereskedelmi forgalom összértéke alapján napjainkra **Afrika legfőbb gazdasági partnerévé Kína** vált⁷, ám a sino-afrikai kapcsolatok nem korlátozódnak pusztán erre a dimenzióra. Eddig a fekete kontinens meghatározó globális szereplőkkel való kapcsolata a következő mintát követte: Afrika az Egyesült Államokkal katonai és terrorizmus ellenes vonatkozásban kooperál, míg Kínával kapcsolatai elsősorban gazdasági fókuszúak.⁸

Ám az utóbbi években a **sino-afrikai kapcsolatok** intenzívebb **diverzifikálódásának** lehetünk tanúi, melyen belül a katonai együttműködés egyre fontosabb szerephez jut: a kereskedelmen túl az alapvető infrastruktúra, diplomáciai kapcsolatok, az afrikai vezetők következő generációjának kínai kiképzése mellett a biztonsági együttműködés is fokozódik.⁹

Kína kontinensen történő katonai szerepvállalása az ezredfordulótól kezdett egyre látványosabb lenni, az **ENSZ békefenntartó misszióiban** való részvétellel, amit Xi Jinping 2015-ös ENSZ közgyűlésen tett felajánlásával tovább erősített.¹⁰ Mára az ENSZ Biztonsági Tanács állandó tagjai közül Kína küldi a legtöbb békefenntartót¹¹ – főleg Afrikába –, a missziók finanszírozása terén pedig második helyen áll az USA mögött.¹²

Afrikában lévő katonai jelenlétének további fontos eleme, a 2015-ben bejelentett és 2017-ben megnyitott **első afrikai katonai bázisa Dzsibutiban**.¹³

Mindenképpen fontos megjegyezni, hogy Kína védelempolitikával kapcsolatos megközelítése komplex. Nem csupán katonák, fegyverek küldéséről, telepítéséről van szó egyik esetben sem, hanem a stratégia részét képezik beruházási megállapodások, fegyvereladás, orvosi segítségnyújtás, katonák kiképzése, kalózkodás ellenes gyakorlatok, és más programok is.¹⁴ A Dzsibuti-i katonai támaszpont esetében például a megegyezés egy olyan

komplex csomag volt, aminek óriási beruházási megegyezés és fejlesztési projektek is a részét képezték.¹⁵

Kína Afrikában való egyre szélesebb körű térnyerésével párhuzamos folyamat a világ egyik legmeghatározóbb geopolitikai szereplőjének, az **USA-nak a befelé fordulása**, az „America first” elvének érvényesülése következtében. A politikai diskurzus terén ez úgy csapódik le, hogy a világ vezető nélkül maradt, és Kína örömmel vállalja ez a pozíciót. Így foglalható össze Xi Jinping 2017-es Davosban mondott beszéde is, a Világgazdasági Fórum éves találkozáján.¹⁶

És bár Kína egyre fokozódó afrikai gazdasági és katonai jelenléte riadalmat kelt az USA-ban, és a nyugati államok egy részében, az afrikai megítélés annak szöges ellentéte. A Kínával való katonai szálaknak kiemelt jelentőséget tulajdonítanak, a konferenciával kapcsolatos elvárásuk pedig az volt, hogy az erősíteni fogja a katonai együttműködések, valamint további lendületet ad a kínai-afrikai kapcsolatok hosszútávú fejlődésének – mondta Brima Sessay, a Sierra Leone-i fegyveres erők védelmi személyzetének vezetője, a Kína-Afrika Védelmi és Biztonsági Fórum kezdetén.¹⁷

Fontos megvizsgálni azt is, hogy mindez Kína számára mit jelent. Egyrészt a biztonsági, katonai együttműködés révén **Kína meg tudja védeni** a kontinensen lévő **beruházásait** és **gazdasági érdekeltségeit**.¹⁸ Jelenleg ugyanis kb. 1 millió kínai migráns él Afrika szerte, és a becslések szerint a kontinens gazdasági teljesítményének 12%-át – 500 milliárd dollár – kínai vállalatok kezelik, tőlük származik, melyek közül több mint 10 000 működik Afrikában.¹⁹

Másrészt a biztonságpolitikai kooperáció fontos szerepet játszik **Peking** azon törekvésében, hogy megszilárdítsa szerepét, **mint a tudás** (know-how), és szakértők **biztosítója** a különböző területek – így a védelem és hadsereg kérdéskörében – esetében is.²⁰

Harmadik fontos tényező pedig, hogy ilyen módon **Kína felelősségteljes nagyhatalom** képét alakíthatja ki, erősítheti – aminek hiányával kapcsolatosan korábban sok kritika érte.

alakulásában fontos mérföldkőnek tekinthetők. Az együttműködések konkrétumairól pedig legkésőbb a szeptemberi, pekingi FOAC ülésről szerezhetünk tudomást.

Összességében tehát az első Kína-Afrika Védelmi és Biztonsági Fórum a sino-afrikai kapcsolatok

Készítette: *Czirják Ráhel*

PIAGEO - Policy Brief

Felelős szerkesztő: Bendarzszevszkij Anton

Szerzők: Bendarzszevszkij Anton, Csenger Ádám, Czirják Ráhel, Eszterhai Viktor, Gere László, Klemensits Péter, Maráczai Fanni, Miklós Katalin, Polyák Eszter, Róma Ádám, Zoltai Alexandra

Kiadja a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1013 Budapest, Döbrentei utca 2.
www.geopolitika.hu

ISSN 2498-7697

Jegyzetek

- ¹ Xinhua: China-Africa defense, security forum opens in Beijing. 2018.06.26., http://www.xinhuanet.com/english/2018-06/26/c_137282618.htm (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ² CGTN: China-Africa Ties: First China-Africa Defense & Security Forum kicks off. 2018.06.26., https://news.cgtn.com/news/7a676a4d33454464776c6d636a4e6e62684a4856/share_p.html (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ³ Xinhua: China-Africa defense, security forum opens in Beijing. 2018.06.26., http://www.xinhuanet.com/english/2018-06/26/c_137282618.htm (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ⁴ Uo.
- ⁵ CGTN: China-Africa Ties: First China-Africa Defense & Security Forum kicks off. 2018.06.26., https://news.cgtn.com/news/7a676a4d33454464776c6d636a4e6e62684a4856/share_p.html (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ⁶ Global Sentinel: 50 African countries in China for security forum. 2018.07.06., <https://globalsentinelng.com/2018/07/06/50-african-countries-in-china-for-security-forum/> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ⁷ African Economic Outlook 2017. https://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Publications/AEO_2017_Report_Full_English.pdf (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ⁸ BENABDALLAH, Lina: China-Africa military ties have deepened. Here are 4 things to know. 2018.07.06., https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/07/06/china-africa-military-ties-have-deepened-here-are-4-things-to-know/?noredirect=on&utm_term=.eb605b5198cc (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ⁹ LOVE, Davis: China Hosts Its First China-Africa Defense and Security Forum, As the Asian Nation Flexes Its Muscles On the Continent. 2018.06.23., <http://atlantablackstar.com/2018/06/23/china-hosts-its-first-china-africa-defense-and-security-forum-as-the-asian-nation-flexes-its-muscles-on-the-continent/> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)
- ¹⁰ CZIRJÁK – ESZTERHAI – POLYÁK – SIMIGH: Globális szerepvállalásra törve: kínai békefenntartók az ENSZ-ben. In: Geopolitika.hu, 2016.03.12., <http://www.geopolitika.hu/hu/2016/03/12/globalis-szerepvallalásra-torve-kinai-bekefenntartok-az-ensz-ben/> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹¹ LOVE, Davis: China Hosts Its First China-Africa Defense and Security Forum, As the Asian Nation Flexes Its Muscles On the Continent. 2018.06.23., <http://atlantablackstar.com/2018/06/23/china-hosts-its-first-china-africa-defense-and-security-forum-as-the-asian-nation-flexes-its-muscles-on-the-continent/> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹² BENABDALLAH, Lina: China-Africa military ties have deepened. Here are 4 things to know. 2018.07.06., https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/07/06/china-africa-military-ties-have-deepened-here-are-4-things-to-know/?noredirect=on&utm_term=.eb605b5198cc (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹³ LOVE, Davis: China Hosts Its First China-Africa Defense and Security Forum, As the Asian Nation Flexes Its Muscles On the Continent. 2018.06.23., <http://atlantablackstar.com/2018/06/23/china-hosts-its-first-china-africa-defense-and-security-forum-as-the-asian-nation-flexes-its-muscles-on-the-continent/> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹⁴ BENABDALLAH, Lina: China-Africa military ties have deepened. Here are 4 things to know. 2018.07.06., https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/07/06/china-africa-military-ties-have-deepened-here-are-4-things-to-know/?noredirect=on&utm_term=.eb605b5198cc (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹⁵ Uo.

¹⁶ World Economic Forum Annual Meeting: <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting-2017> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹⁷ http://www.xinhuanet.com/english/2018-06/26/c_137282618.htm (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹⁸ LOVE, Davis: China Hosts Its First China-Africa Defense and Security Forum, As the Asian Nation Flexes Its Muscles On the Continent. 2018.06.23., <http://atlantablackstar.com/2018/06/23/china-hosts-its-first-china-africa-defense-and-security-forum-as-the-asian-nation-flexes-its-muscles-on-the-continent/> (letöltés dátuma: 2018.07.13.)

¹⁹ Uo.

²⁰ BENABDALLAH, Lina: China-Africa military ties have deepened. Here are 4 things to know. 2018.07.06., https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/07/06/china-africa-military-ties-have-deepened-here-are-4-things-to-know/?noredirect=on&utm_term=.eb605b5198cc (letöltés dátuma: 2018.07.13.)